

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом
образовању

Број: 612-00-00300/9/2021-03

Датум: 08.11.2022. године

Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
-ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА-

Пријемни лист	8.12.2022		
Организација	Број	Страна	Вредност
01	2469/2	-	-

На основу члана 23. став 9. тачка 1) Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 - др. закон и 67/21) и Решења Комисије за акредитацију број 612-00-00300/8/2021-03 од 08.11.2022. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е

о акредитацији студијског програма

Мастер академских студија (МАС) „Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе“, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука**, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121, који се организује као заједнички студијски програм са **Универзитетом у Грацу**, са седиштем у Грацу, ул. Universitätsplatz 3, Аустрија.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21), студијски програм **Мастер академских студија (МАС) „Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе“**, је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичке науке, за упис **25 (двадесет и пет) студената** у прву годину у седиштима наведених установа, са називом дипломе **Мастер политиколог**, за извођење наставе на енглеском језику.

Достављено:

- Високошколској установи
- Архиви НАТ-а

В. Д. ДИРЕКТОРА

Проф. др Ана Шијачки

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00300/8/2021-03
Датум: 08.11.2022. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ БЕОГРАДУ
-ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Примљено	8.11.2022
Обрада	Проф. Драгана Вукчић
07	2469/1

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 08.11.2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука**, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121, испуњава прописане стандарде за акредитацију заједничког студијског програма **Мастер академских студија (МАС) „Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе“** који организује са **Универзитетом у Грацу**, са седиштем у Грацу, ул. Universitätsplatz 3, Аустрија, у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичке науке, за упис **25 (двадесет и пет) студената** у прву годину у седиштима наведених установа, са називом дипломе Мастер политиколог, за извођење наставе на енглеском језику.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, је дана 16.08.2021. године поднела Захтев за акредитацију заједничког студијског програма Мастер академских студија (МАС) „Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе“, у даљем тексту: СП, под бројем 612-00-00300/2021-03, који организује заједно са **Универзитетом у Грацу**.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је поткомисију за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о Захтеву за акредитацију.

Комисија је на седници одржаној 07.10.2021. године усвојила предлог Поткомисије за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) за именовање Рецензентске комисије која је именована Одлуком директора Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, број 612-00-00300/2/2021-03. од 11.10.2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 18.1.2022. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни Извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираниог СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је утврдила предлог одлуке о акредитацији СП (у даљем тексту: Предлог) у коме је констатовала да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма мастер академских студија (МАС) „Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе“.

На основу Извештаја РК, Предлога Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију СП, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Стандард 1: Структура студијског програма

Назив програма је **Заједнички мастер програм регионалних студија Југоисточне Европе**. Ово је мастер програм развијен од стране два универзитета који чине конзорцијум (универзитети у Грацу и Београду). Програм се одвија на енглеском језику, траје 4 семестра и носи 120 ЕСПБ. Током обавезног периода мобилности на партнерском Универзитету у Грацу студенти бирају предмете који одговарају њиховим посебним интересовањима (право, политичке науке, политичка економија, историја, студије културе) у договору са оба академска координатора. Постоје три врсте предмета: обавезни, ограничено изборни и изборни. Обавезни курсеви предају се током прва два семестра, према истом курикулуму на оба универзитета у конзорцијуму. Ограничено изборни предмети нуде се студентима током трећег семестра на партнерском универзитету. Теза (20.000-25.000 речи) треба да буде написана на енглеском језику, у складу са правилима и процедурама на матичном универзитету, са кратким резимеом на локалном језику.

Звање које се добила по завршетку студија: мастер политиколог (енгл: Master of Arts in Political Science). Програм се одвија кроз предавања, вежбе и консултације, тј. кроз теоријску и практичну наставу. Бодовна вредност сваког курса одређују се у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ). Програм омогућава избор курсева са других сродних мастер програма на Факултету политичких наука. Услови за трансфер са других студијских програма у истој или сличним областима студија одређени су факултетским и универзитетским правилима.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

ВШУ наводи да је мастер програм који је предмет реакредитације квалитетан међународни програм, што се постиже академском сарадњом са Универзитетом у Грацу. Комисија подстиче међународну сарадњу и заједничке мастер програме.

Сврха студијског програма је, по наводима ВШУ, заснована на недостатку стручњака овог профила, што се процењује на основу „интересовања истраживача из целог света“, што проистиче из „бурне прошлости“ региона. Степен актуелности неког студијског програма се, по правилу, не може процењивати на начин на који је то представила ВШУ, али студије у овој области заслужују своје место у српском академском простору. Мастер програм који је предмет акредитације би требало, по наводима ВШУ да послужи „као својеврсни инкубатор најпродуктивнијих идеја о будућем развоју Србије и региона“. Подстицање иновативности је свакако за похвалу, мада достављени материјал наведено не поткрепљује у потребном обиму.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Циљеви мастер програма су јасно дефинисани, уз нагласак да су „ови циљеви у складу су са главним задацима и циљевима матичне високообразовне институције“, што је неоспорно тачно. Са друге стране, истиче се да су циљеви „усаглашени са захтевима тржишта рада, економског развоја и дефинисаног оквира квалификација као интегралног дела процеса европске интеграције“, за шта не постоји реално утемељење нити образложење. Нису представљени захтеви (подаци) Националне службе за запошљавање, нема података о захтевима економског развоја (при чему економски развој није научна област ФПН), а процес европских интеграција је врло специфичан, заснован на јасно дефинисаним поглављима. ВШУ упућује на поглавље 26 (Образовање и култура), али није јасно у ком смислу. Како највећи број дипломираних студената ФПН уопште не ради, или нису зашпослени у струци (Акт о самовредновању), постоји индиција да би будући студенти овог мастер програма могли да имају значајне потешкоће у запошљавању. Не може се стећи јасан увид у потенцијалан број страних студената, који могу представљати значајну циљну групу, а остало је нејасно ни да ли са Универзитетом у Грацу постоји јасан план о упису студената (осим општег).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Компетенције студената су добро постављене и усклађене са структуром наставног плана, али и даље остаје отворено питање компетенција које се односе на Балкан.

ВШУ наводи је да су дефиниране „компетенције кључне су за каријеру и истраживача и аналитичара политике и ризика којом студенти могу да се баве као будући експерти за ризик и политику у региону“, што је свакако тачно. Такође, ВШУ сматра „каријеру у непрофитном сектору и међународним невладиним организацијама такође отвореном за студенте који заврше овај програм“, док је Комисија мишљења да је невладин сектор (у Србији или ван ње) представља потенцијално највећу шансу за запошљавање свршених студената овог мастер програма, што је на овоме месту добро наглашено.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Програм се реализује у трајању од две године односно четири семестра од којих први, други и четврти семестар на Универзитету у Београду – Факултет политичких наука,

а трећи семестар на Универзитету у Грацу. У том смислу у документацији за оцену стандарда достављене су следеће табеле: 5.1.6 - Распоред предмета по семестрима и годинама студија за академске студије другог степена; 5.2.а Књига предмета - студијски програм МАС Интердисциплинарне мастер академске студије Југоисточне Европе; 5.3 - Изборна настава на студијском програму; те сви потребни прилози.

Заступљеност предмета по групама је у складу са захтеваним, односно, научно и стручно-апликативни су заступљени са 70,8%, општеобразовне и теоријско-методолошки са 29,2%.

Четворосеместралне заједничке мастер регионалне студије Југоисточне Европе на Факултету политичких наука дају могућност да се стекну најновија и актуелна научна и стручна знања из ове области. Број бодова (60+60=120), распоред предмета (10 обавезних курсева са минимум 30% изборних курсева којих је у понуди двоструко више), као и структура програма (поред наведеног, ту је још и стручна пракса и припрема за писање мастер рада, као и сама мастер теза) – говоре о томе да је програм усаглашен са другим програмима на Факултету политичких наука. На првој години студија студенти слушају исти курикулум (60 ЕСПБ, тј. 30 ЕСПБ по семестру) на оба партнерска универзитета – у Београду и у Грацу. Студенти уписани у Београду трећи семестар проводе на партнерском Универзитету у Грацу. Зависно од интересовања и теме мастер тезе, студенти бирају курсеве у висини 30 ЕСПБ из одговарајуће дисциплине која се предаје на партнерском универзитету. Списак курсева студентима се обезбеђује на почетку сваког семестра. Дати списак курсева („Изборни курсеве – Грац“) није коначан и само је оквиран јер наводи курсеве који су се студентима овог програма нудили на Универзитету у Грацу у школској 2020/2021. години

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Могло би се рећи да је студијски програм као упоредив усклађен с иностраним програмима; установа је навела следећа три:

1. Интердисциплинарно истраживање и студије Источне Европе, Болоња / Interdisciplinary Research and Studies of Eastern Europe Bologna: <https://corsi.unibo.it/2cycle/mirees/course-structure-diagram/piano/2021/8049/000/000/2021>

2. Универзитетски колеџ Лондон: мастер програм студија Југоисточне Европе / UCL: Central and South-East European Studies MA <https://www.ucl.ac.uk/prospective-students/graduate/taught-degrees/central-south-east-european-studies-ma>

3. Универзитет у Атини: мастер програм Студија Југоисточне Европе / University of Athens: MA in Southeast European Studies: Politics, History, Economics <https://see.pspa.uoa.gr>

Студијски програм је у формалном и структуралном погледу у складу са стандардима за акредитацију, а у погледу услова уписа, трајања студија, начина студирања и стицања дипломе – усаглашен је с европским стандардима.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: *Упис студената*

Упис студената на мастер студијски програм регионалних студија Југоисточне Европе врши се по расписаном конкурс (Прилог 7.1), а у складу са расположивим кадровским могућностима високошколске установе. Документација (Табела 7.1 и Прилог 7.1) не садржи јасно дефинисан број студената који је планиран за упис овог студијског програма у наредној школској години. Право уписа имају кандидати који су завршили ОАС од најмање 180 ЕСПБ из области друштвених или хуманистичких наука – права, политике,

друштвених, културолошких или економских наука. Пред горенаведеног услова, кандидати приликом пријаве за овај студијски програм треба да приложе и доказ о знању енглеског језика, с обзиром на то да се програм реализује на енглеском језику. Који докази се сматрају релевантним јасно је дефинисано у документацији конкурса (Прилог 7.1). Сви пријављени кандидати се интервјуишу, након чега се доноси коначна одлука о упису. Конкурсна документација садржи јасно дефинисан критеријум утврђивања редоследа кандидата за упис на прву годину МАС. Конкурс за упис кандидата објављује се на веб презентацији Факултета: www.fpn.bg.ac.rs, као и на огласној табли Факултета.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Студијски програм студенти савладавају кроз оцену предиспитних обавеза и полагање испита, чиме стичу одређени број ЕСПБ. Број ЕСПБ који је предвиђен за сваки појединачни предмет дефинише се на основу оптерећености студената при савладавању одређеног курса. Успешност студената у савладавању предмета изражава се бројем бодова. Студент на једном предмету може да оствари највише 100 бодова, сваки предмет из студијског програма има јасан начин стицања поена. Минималан број бодова које студент може да стекне кроз испуњавање предиспитних обавеза је 30, а максималан 70. Студент савлађује студијски програм полагањем испита, чиме стиче одређени број бодова који је за сваки предмет утврђен у табели (Табела 8.1.). Књига предмета (Прилог 8.2), садржи списак свих предмета за време трајања студија, са детаљним описом истих. Коначна оцена на сваком предмету студијског програма се формира континуираним праћењем рада и награђивањем постигнутих резултата студената. Укупан успех студента на предмету изражава се оценом од 5 (није положио) ако има мање од 51 поена до 10 (одличан) ако има најмање 91 поен. Оцена студента заснива се на укупном броју курсева савладаних испуњавањем предиспитних обавеза и положеним испитима, према квалитету стечених знања и вештина.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: *Наставно особље*

Заједничке мастер регионалне студије Југоисточне Европе изводи 11 наставника запослених на Факултету политичких наука и 8 наставника ван Факултета, који су такође са докторатом и учествују у делу активне наставе са највише трећином часова током семестра. То је довољно да покрије укупан број часова наставе на студијском програму. Ниједан наставник нема више од 12 часова недељно. Ниједан наставник који је ангажован по уговору о допунском раду не остварује активну наставу више од дозвољених 4 часа недељно. Из приложених табела у оквиру стандарда 9 види се да су оптерећења наставника у складу са ограничењима. Сви наставници испуњавају услове за рад на овом програму и њихова задужења су у складу са компетенцијама. Број студената (25) је у складу са нормативима.

Установа је доставила све табеле и прилоге неопходне за процену самовредновања: податке о наставном особљу у установи и научним квалификацијама и задужењима наставника, листу наставника ангажованих на студијском програму са пуним радним временом и са допунским радом, податке о сараднику са пуним радним временом, збирни преглед наставника у Установи, као и тражени низ прилога: уговори о раду итд. и правилник о избору наставног особља у Установи.

Установа је доставила и документе у којима су детаљно анализирани услови уписа и студирања. Овоме је комплементарна и анализа оцењивања и напредовања студената (стандард 8).

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За реализацију наведеног програма на Факултету политичких наука у Београду користи се целокупан расположиви простор Факултета, који чини укупно 8.710,16 m², од чега је за извођење наставе у употреби 3.929,81 m². Имајући у виду чињеницу да на Факултету студира 2.690 студената, односно да је обезбеђено 3,24 m² бруто простора по студенту.

Након увида у документацију констатује се да за извођење Заједничког МАС регионалне студије Југоисточне Европе на Факултету политичких наука у Београду постоје одговарајући просторни капацитети, који су опремљени потребном опремом за савремено извођење наставе. Поред тога, може се потврдити да постоји адекватан библиотечки фонд и уџбеничка литература, неопходна за редовно одвијање наставног процеса.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Потребна документација коју предвиђа стандард 11 је приложена.

Као што је у Извештају о самовредновању факултета за период 2017-2020. наглашено Извештај о самовредновању није урађен за период 2011–2016 година, иако је прописано да се извештај ради на сваке три године, чиме је упоредивост резултата самовредновања онемогућена по временском критеријуму

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Студијски програм на страном језику

Заједничке мастер регионалне студије Југоисточне Европе изводе се на **енглеском** језику. Приложена је неопходна документација на енглеском језику, дата је листа релевантних библиотечких јединица на енглеском језику, дати су подаци о одговарајућој језичкој компетенцији наставника, као и услови којима се захтева адекватно знање енглеског језика када су у питању студенти. ВШУ је приложила само табелу где наводи основ из којег може само да се претпостави да ангажовани наставник има потребан ниво знања енглеског језика, без потврда о наведеном. Стога је РК потврде о знању енглеског језика накнадно тражила и добила од ВШУ. Докази су углавном у форми страних диплома/сертификата, односно агенде са међународних скупова на којима су професори били говорници. РК је достављену документацију сматрала довољним доказима о језичким компетенцијама наставника, а како се ради о реакредитацији програма који се спроводи од 2015. године.

Стандард је испуњен.

Стандард 13: Заједнички студијски програм

Елементи Стандарда 13: Прилог 13.1. Доказ о акредитацији високошколских установа које реализују ЗС; Прилог 13.2. Уговор између високошколских установа са статусом правног лица о реализацији ЗС програма; Прилог 13.3. Конкурс за упис студената; Прилог 13.4. Додатак дипломи, приложени су, и у складу су са студијским програмом, чиме се потврђује испуњеност Стандарда 13.

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

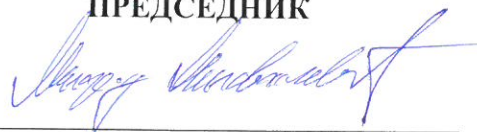
- Препоруке произилазе из следећих чињеница: а) Стратегија за обезбеђење квалитета је усвојена 2008 године; а) 36,5% дипломираних студената је запослено у струци (тако да само они могу представљати адекватну основу за процену квалитета студијског програма); в) 27% дипломираних студената сматра да је могућност запослења након дипломирања у струци веома мала, а 48,8% да је углавном мала. Након периода од 12 година, остварени резултати се могу сматрати испод очекиваних.
- Наведено упућује на потребу разматрања даљих промена и модификација студијских програма, које ће омогућити стицање компетенција које ће студентима омогућити запослење у струци. У том смислу, мастер програм који је предмет ове акредитације јесте прилагођен савременим потребама регионалног развоја, али је сразмерно широко постављен, заснован на модификацији постојећих заједничких курикулума, без јасног фокуса на регион Балкана.
- Увиђа се да само два обавезна предмета, преко курикулума (Политичка историја и Политички систем), јасно обрађују регион Балкана. Осим тога, регион Југоисточне Европе је шири појам, који обухвата и земље ван региона Балкана. Овако дефинисани студијски програм даје студентима широко образовање (проширено у односу на основне студије), али не даје специфична знања и компетенције које би се могле очекивати из назива студијског програма који је предмет акредитације. Потребно је редефинисати постојеће курикулуме и већу пажњу посветити питањима региона Југоисточне Европе у сваком од њих.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 08.11.2022. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- Високошколској установи
- Архиви НАТ-а

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Милорад Милованчевић

